

Екзистенційні чинники суб'єктивного благополуччя у студентської молоді*

Левенець Наталя Володимирівна

аспірантка кафедри прикладної психології

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

майдан Свободи, 6, Харків, Україна, 61022

<https://orcid.org/0000-0002-8873-7896>

e-mail: natalevenes@gmail.com

Стаття присвячена аналізу різних підходів до вивчення суб'єктивного благополуччя, з фокусом на екзистенційних аспектах, а саме – на ролі екзистенційної наповненості для емоційного та когнітивного компонентів суб'єктивного благополуччя. Емпіричне дослідження виконано на вибірці студентської молоді. Вибірку склали 64 особи – студенти 1-3 курсів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, вік досліджуваних – 17 - 23 роки. У роботі використано тест екзистенційних мотивацій А. Ленгле та П. Едхарда, шкалу суб'єктивного благополуччя Perrinell-Vadoux, Mendelsohn, шкалу задоволеності життям Е. Дієнер. Встановлено характер зв'язків чотирьох екзистенційних мотивацій та екзистенційної наповненості загалом з показниками суб'єктивного благополуччя та задоволеності життям. Побудовані регресійні моделі, що описують значення фундаментальних мотивацій для суб'єктивного благополуччя та задоволеності життям у досліджуваній віковій групі.

Ключові слова: суб'єктивне благополуччя, задоволеність життям, евдемонічний підхід, екзистенційна наповненість, фундаментальні мотивації, студентська молодь.

Постановка проблеми. Умови сучасного суспільства, в яких не стоїть питання про виживання, орієнтовані на збереження та зростання якості життя людей. Тому у сучасній психології поширюється інтерес до вивчення позитивного існування особистості. Поняття благополуччя визначається як стан людини, що забезпечує індивіду здатність жити повноцінним життям. Загалом, на рівень добробуту в суб'єктивному сенсі впливає низка чинників: соціально-побутові умови, наявність сім'ї, задоволеність фінансовим благополуччям, доступність медичних і побутових установ, наявність вільного часу, здатність і можливість встановлювати і підтримувати добрі стосунки з іншими людьми, а також здатність переводити свої ресурси в позитивні емоції і важливі для себе зв'язки. Основний акцент психологічних досліджень сфокусовано на тому, що у сьогоденному різноманітному та переважано сучасному світі люди прагнуть зберегти свій внутрішній, суб'єктивний світ і, в широкому розумінні, залишитися здоровими особистостями. Найбільш повно, на думку сучасних дослідників, це можна охопити у понятті «психологічне благополуччя» та «суб'єктивне благополуччя». Тож значна частина досліджень зосереджена на суб'єктивному оцінюванні життя людиною та індивідуальному змісті переживання щастя (Аршава, Знанецька & Носенко, 2011; Кологривова, 2008; Clark, 2007).

Актуальність цієї теми полягає у тому, що за даними досліджень World Happiness Report, Україна посідає 123 місце за «рівнем щастя» зі 156 країн, що вивчалися (World Happiness Report, 2020). Враховуючи, що термін «рівень щастя» в психології пов'язується з переживанням суб'єктивного благополуччя, такі результати показують доволі невисокий рівень суб'єктивного благополуччя людей в країні в цілому. У цьому контексті, важливим завданням для вітчизняних вчених є вивчення чинників та предикторів суб'єктивного благополуччя.

Рівень психологічного благополуччя залежить від цілого комплексу чинників, серед яких важливими є не тільки соціально-економічні, соціокультурні або біологічні, але й психологічні фактори (Овдієнко, 2019). В рамках цієї статті ми зосередимося на вивченні впливу екзистенційних психологічних чинників на рівень суб'єктивного благополуччя та задоволеності життям.

Теоретичний аналіз. Існує декілька підходів до розуміння сутності благополуччя: два базові (гедоністичний та евдемонічний, що виникли в руслі однойменних філософських вчень), а також інтегрований, аксеологічний та суб'єктно-вчинковий підходи.

В рамках гедоністичного підходу (Е. Дінер, Е. Кларк, Ф. Андрес, М. Аргайл, Р. Чан, Е. Су, Р. Еммонс) «суб'єктивне благополуччя» розуміється як відчуття щастя, пов'язане із досягненням задоволення та уникнення страждання. Найбільш

* **How to cite:** Levenets, N. (2021). Existential Factors of Subjective Well-Being Among Student's Youth, *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. A Series of «Psychology»*, 70, 15-21. (in Ukrainian). <https://doi.org/10.26565/2225-7756-2021-70-02>

відомою гедоністичною концепцією є трикомпонентна модель суб'єктивного благополуччя Е. Дінера, що складається із задоволеності життям, відсутності негативного афекту (unpleasantaffect), а також наявності позитивних емоцій (pleasantaffect) (Пахоль, 2017; Diener, 2009). Е. Дінер вважає, що суб'єктивне благополуччя – лише компонент психологічного благополуччя, відзначаючи, що для опису останнього необхідно вводити додаткові характеристики. Зокрема він вводить той додатковий когнітивний компонент – задоволеність життям.

Евдемонічний підхід (А. Маслоу, Г. Олпорт, К. Роджерс, К. Ріфф, В. Франкл, А. Ленгле) виходить із розуміння людини, в першу чергу, як особистості, орієнтованої на пошук внутрішнього сенсу існування, реалізацію потреб, закладених у людській природі, які ведуть до особистісного зростання та відчуття власної гідності, а не як механізму, спрямованого на задоволення власних потреб, продиктованих умовами існування та індивідуально-типологічними особливостями. Вимірами щастя вважаються наявність у людини цілей в житті, здатність бути самостійною, компетентною, аутентичною, рух до самоактуалізації тощо.

Інтегрований підхід представлений в теорії самодетермінації Р. Райяна та Е. Дісі (Ryan, 2008) та теорії “поток” М. Чіксентміхайї (Чіксентміхайї, 2018). В цьому підході отримання задоволення та рух до самореалізації не протиставляються, а розкриваються як єдине ціле через правильну організацію життєвої активності особистості та її взаємодію із соціумом. Оскільки самодетермінація здійснюється шляхом задоволення основних потреб, то це визначає здатність людини до особистісного зростання, інтегрованості з нормами культури, правил поведінки та соціальних норм, благополуччя, або задоволеності життям та психологічного здоров'я, самоконгруентності. Отже, суб'єктивне благополуччя є тісно пов'язане з умовами для особистісного зростання та забезпечення психологічного здоров'я, яке розглядає не лише особистий аспект життя людини, але й її стосунки із соціумом.

У межах аксіологічного підходу (З. Карпенко, Л.В. Куліков, І.А. Джидарьян) підкреслюється соціально-психологічна природа суб'єктивного благополуччя, що проявляється через систему уявлень про себе, своє життя, стосунки, стан тощо. Оцінка міри реалізації потреб здійснюється на основі порівняння власного життя та соціально створених ідеалів хорошого життя.

Суб'єктно-вчинковий підхід (С.А. Рубінштейн, А.В. Брушланський, Л.М. Яворовська,

В.А. Романець) передбачає розуміння людини як цілісної інтегрованої самодіяльної істоти, що здатна на здійснення високоморального, відповідального вчинку, та вільного, творчого діяння, що є її способом автентичного буття. За умови руху людини цим шляхом виникає стан психологічного благополуччя – переживання змістовної наповненості та цінності життя загалом як засобу досягнення внутрішніх, соціально орієнтованих цілей (Горбаль, 2016).

Для цілей нашого дослідження у якості теоретико-методологічної бази було обрано евдемонічний підхід, а саме: екзистенційний аналіз, який базується на головній ідеї щодо протиставлення суб'єктивного унікального, самобутнього існування людини об'єктивному існуванню світу речей. Тож для реалії українського суспільства, коли багато об'єктивних обставин сприймаються як «неблагополучні», а основні базові потреби часто виявляються незадоволеними, саме цей підхід надає можливість для дослідження «внутрішнього» підґрунтя суб'єктивного благополуччя у відносній незалежності від зовнішніх умов та обставин буття людей.

Головний термін «екзистенція», за визначенням В. Франкла, це «специфічно людський засіб буття», основною характеристикою якого є свобода вибору. Сучасне розуміння екзистенції належить А. Ленгле. Він пов'язує категорію «екзистенції» з категорією «емоційності» і зазначає, що ці поняття тісно пов'язані між собою й пише, що екзистенцію можна розуміти як «емоційно закріплену здійсненність нашого буття-в-світ» (Ленгле, 2015). Оцінка якості життя у суб'єктивному світовідчутті індивіда позначається іншим терміном – «екзистенційна наповненість» (за В. Франклом та А. Ленгле). Згідно теорії А. Ленгле екзистенційну наповненість можна описати як життя з «внутрішньою згодою» з чотирма аспектами: буттям, життям, собою та майбутнім, які складають сутність чотирьох екзистенційних мотивацій (далі – ЕМ). Перший вимір ЕМ показує, як людина співвідноситься з власним буттям в цьому світі, з тим, що він тут є. Другий вимір екзистенції – це вимір почуттів, емоцій і потягів, стосунків і цінностей, пов'язаних з фактом буття живим. Третій вимір людської екзистенції пов'язаний з тим фактом, чи є людина самою собою, чи відповідає вона своїй сутності. Четвертий вимір полягає у тому, чи має людина вплив в рамках свого життя таким чином, щоб, завдяки їй, в майбутньому могло з'явитися щось цінне. Якщо кожна мотивація знаходить відображення в житті, то екзистенція людини стає визначеною. Іншими словами, визначити екзистенцію означає знайти внутрішню згоду (сказати «Так») по відношенню

до чотирьох аспектів: 1) Так – світу, 2) Так – життю, 3) Так – власній особистості, 4) Так – власному смислу.

Завдяки цьому людина знайти власне призначення, при цьому відчуваючи себе добре в більш широкому контексті, ніж його власне життя. З точки зору А. Ленгле досягнення екзистенційної наповненості в кінцевому підсумку може привести до почуття благополуччя та задоволеності життям.

Метою цієї статті є аналіз екзистенційної наповненості як чинника суб'єктивного благополуччя у студентської молоді. Вибір цієї вікової категорії зумовлений тим, що молодь становить основний людський потенціал будь-якої держави та завдяки віку перебуває ще на етапі становлення зрілих якостей особистості, і це робить її чутливою як до дестабілізуючих зовнішніх впливів, так і для можливих корекційних впливів з метою досягнення суб'єктивного благополуччя.

Характеристика досліджуваної вибірки: вибірка складається зі студентів 1-3 курсів різних факультетів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна віком від 17 до 23 років в загальній кількості 64 особи, з них: 57 жінок і 7 чоловіків. В середині вибірки був проведений порівняльний аналіз між двома групами – дівчатами та хлопцями за U-критерієм Манна-Уїтні, який не виявив між цими групами значущої статистичної

різниць у показниках використаних психодіагностичних методик. Тому надалі для цілей цього дослідження вибірка буде розглядатися як гомогенна.

У цій роботі використовувалися такі методики:

- тест екзистенційних мотивацій (ТЕМ) А. Ленгле та П. Едхарда в адаптації В.Б. Шумського та Є.М. Осіна, за яким отримувались показники 4-х екзистенційних мотивацій та загальний показник екзистенційної наповненості; шкала суб'єктивного благополуччя Perrudel-Badoux, Mendelsohn, була використана для вивчення емоційного компоненту СБ;

- шкала задоволеності життям Е. Diener, R.A. Emmons, R.J. Larsen і S. Griffin, адаптована Д.О. Леонтьєвим та Є.М. Осіним, використовувалась нами для вивчення когнітивного компоненту СБ.

Отримані дані були піддані кореляційному (був використаний коефіцієнт рангової кореляції Спірмена) та регресійному аналізу.

Результати дослідження

Кореляційний аналіз. Нами було проведено аналіз взаємозв'язків екзистенційної наповненості та суб'єктивного благополуччя та задоволеності життям. Результати кореляційного аналізу представлені у таблиці 1.

Таблиця 1. Коефіцієнти кореляції суб'єктивного благополуччя, задоволеністю життям та екзистенційних мотивацій

Змінні	1-ша ЕМ <i>Фундаментальна довіра</i>	2-га ЕМ <i>Фундаментальна цінність</i>	3-тя ЕМ <i>Самоцінність</i>	4-та ЕМ <i>Сенс майбутнього життя</i>	Екзистенційн а наповненість
Шкала суб'єктивного благополуччя	-0,5	-0,43	-0,24	-0,61	-0,75
Задоволеність життям	0,44	0,38	0,3	0,5	0,67

Примітка: усі кореляційні зв'язки є значущими на рівні $p < 0,05$, за винятком третьої екзистенційної мотивації, яка впливає на рівні тенденції (0,057)

Від'ємні кореляції екзистенційних мотивацій зі шкалою суб'єктивного благополуччя пояснюються особливістю цієї шкали, а саме тим, що більш високі показники вказують на більш виражений емоційний дискомфорт. Результати показують, що третя екзистенційна мотивація, яка за змістом є відчуттям самоцінності, взагалі не впливає на показники суб'єктивного благополуччя у молоді. Це може свідчити як про те, що внаслідок вікових особливостей ця мотивація ще є не дуже

актуальною. Але також і про те, що пізнання своїх особливостей робить людину більш унікальною та самотньою, і це може додавати болю та знижувати відчуття суб'єктивного благополуччя. Щоб самопізнання не було занадто болючим, потрібен високий рівень теплої та надійної підтримки оточення – саме тому в нас виникла ідея медіації фундаментальної довіри до світу, яка дозволяє самоцінності позитивно впливати на рівень щастя. Але ця гіпотеза потребує додаткового вивчення та інших методик вимірювання.

Як видно з табл.1, найбільш тісний зв'язок (0,61) є між четвертою екзистенційною мотивацією (це зрозуміла для самої людини відповідь на питання

«Що цінного я можу зробити у своєму майбутньому житті?») та емоційним компонентом суб'єктивного благополуччя. Слід за ним йде значимий зв'язок (0,5) між фундаментальною довірою до світу та відчуттям щастя. І ще трохи менш значущий зв'язок (0,43) існує між другою мотивацією (що вимірює здатність людини відкриватися близьким стосункам з людьми, дозволяти собі бути «затронутим» почуттями) та показниками суб'єктивного благополуччя. При цьому, загальний показник екзистенційної наповненості пояснює доволі багато – 75 відсотків відчуття суб'єктивного благополуччя.

Аналогічну тенденцію, хоч і трохи менше виражену, ми бачимо за шкалою задоволеності життям. Самоцінність, або третя екзистенційна мотивація, разом з другою екзистенційною мотивацією, майже не впливають на когнітивний компонент задоволеності життям. В той же час, четверта фундаментальна мотивація по пошуку смислу свого майбутнього життя має середній рівень впливу на показники задоволеності життям.

Таблиця 2. Матриця інтеркореляцій шкал Тесту екзистенційних мотивацій

Показник	1-ша ЕМ <i>Фундаментальна довіра</i>	2-га ЕМ <i>Фундаментальна цінність</i>	3-тя ЕМ <i>Самоцінність</i>	4-та ЕМ <i>Сенс життя</i>
1-ша ЕМ	1	0,82	0,76	0,41
2-га ЕМ	0,82	1	0,81	0,48
3-тя ЕМ	0,76	0,81	1	0,33
4-та ЕМ	0,41	0,48	0,33	1

З таблиці видно, що перші три фундаментальні мотивації мають надзвичайно високі показники кореляційних зв'язків і не можуть бути використані в регресійних моделях одночасно як незалежні чинники. Щоб уникнути мультиколінеарності, в регресійний аналіз слід включити тільки одну з цих тісно пов'язаних мотивацій. В якості предиктора ми вибрали першу екзистенційну мотивацію – фундаментальну довіру до світу, бо вона має найбільш високі показники кореляції з емоційним та

цікавим є те, що, незважаючи на в цілому невисокі кореляції кожної мотивації окремо, інтегральний показник екзистенційної наповненості, тим не менш, є доволі тісно пов'язаним з задоволеністю життям у студентської молоді.

Множинний регресійний аналіз.

Враховуючи результати кореляційного аналізу, нами було побудовано та перевірено дві регресійні моделі за методом множинної регресії:

модель 1 – впливу екзистенційних фундаментальних мотивацій на емоційний компонент суб'єктивного благополуччя, та

модель 2 – впливу екзистенційних мотивацій на когнітивний компонент суб'єктивного благополуччя.

Перш ніж будувати регресійні моделі, нами було перевірено шкали методики «Тест фундаментальних мотивацій» на інтеркореляції, щоб уникнути проблеми мультиколінеарності при перевірці регресійних моделей. Результати представлені у таблиці 2.

когнітивним компонентами суб'єктивного благополуччя. Також цей вибір перетинається з даними про високу значущість довіри для психологічного благополуччя, які були отримані у попередніх дослідженнях (Кряж І, Левенець Н, 2018; Kryazh & Grankina-Sazonova, 2018; Kryazh, 2019).

Результати перевірки регресійної моделі 1 – впливу фундаментальної довіри та розуміння сенсу свого життя на показники емоційного дискомфорту представлені у таблиці 3.

Таблиця 3. Beta-коефіцієнти та основні показники регресійної моделі 1

Показник	1-ша ЕМ <i>Фундаментальна довіра</i>	4-та ЕМ <i>Сенс життя</i>	R ²	Скорегований R ²	F (2,61)	p
Beta	-0,23	-0,53	0,43	0,41	22,82	0,0000
t	-2,13	-4,98				
p	0,0037	0,000				

Результати цієї моделі дуже цікаві, бо з'ясувалося, що з цих двох предикторів фундаментальна довіра до світу впливає на відчуття суб'єктивного благополуччя у нашій студентській вибірці значно слабше (0,23), ніж четверта мотивація, а саме – можливість відповісти собі на

питання «Що саме я повинен робити у своєму житті, щоб це мало сенс?» (0,53). Загалом ця модель пояснює 41% відсоток дисперсії емоційного компоненту суб'єктивного благополуччя.

Також нами було побудовано регресійну модель 1а, в якій перевірено вплив загального

показника екзистенційної наповненості на показники емоційного компоненту суб'єктивного благополуччя. Результати відображені у таблиці 4. Модель 1a демонструє високий рівень значущості екзистенційної наповненості для відчуття щастя у житті, тобто інтегральний показник екзистенційної наповненості є дуже суттєвим предиктором

формування людиною благополучного емоційного ставлення до свого життя в цілому. Модель 1a пояснює 63% дисперсії емоційного комфорту, що значно більше, ніж в моделі 1. Скоріш за все, в загальному показнику Тесту екзистенційних мотивацій спрацьовує деякий синергічний ефект, який ще належить вивчити у майбутньому.

Таблиця 4. Beta-коефіцієнти та основні показники регресійної моделі 1a

Показник	Екзистенційна наповненість	R ²	Скорегований R ²	F (1,62)	p
Beta	-0,80	0,63	0,63	107,76	0,0000
t	-10,34				
p	-0,000				

Окремо було перевірено регресійну модель 2 – модель впливу екзистенційних мотивацій на когнітивний компонент суб'єктивного благополуччя. Вся логіка дослідження була збережена, тобто ми також вибрали два предиктори – першу та четверту фундаментальні мотивації, щоб уникнути мультиколінеарності між шкалами Тесту фундаментальних мотивацій. Дані представлені в таблиці 5.

З цієї таблиці видно, що перший предиктор – фундаментальна довіра до світу – виявляється статистично незначущим. Але р дорівнює 0,1, тобто

помилка попадає у межі 10%, і це означає, що для чітких відповідей на питання щодо ролі першої мотивації для задоволеності життя потрібні подальші дослідження. Таким чином, з чотирьох екзистенційних мотивацій єдиним безумовно значущим предиктором задоволеності життям для нашої студентської виборки є четверта мотивація, а саме – можливість відповісти собі на питання «Що саме я повинен робити у своєму житті, щоб це мало сенс?». Ця модель пояснює 32% відсотки дисперсії когнітивного компоненту суб'єктивного благополуччя.

Таблиця 5. Beta-коефіцієнти та основні показники регресійної моделі 2

Показник	1-ша ЕМ <i>Фунд. довіра</i>	4-та ЕМ <i>Сенс життя</i>	R ²	Скорегований R ²	F (1,62)	p
Beta	0,19	0,48	0,34	0,32	62,15	0,0000
t	1,66	4,25				
p	0,10	0,000				

Також окремо було перевірено вплив сумарного показника екзистенційної наповненості на рівень

задоволеності життям (модель 2a). Результати, отримані для цієї моделі, представлені у таблиці 6.

Таблиця 6. Beta-коефіцієнти та основні показники регресійної моделі 2a

Показник	Екзистенційна наповненість	R ²	Скорегований R ²	F (1,62)	p
Beta	0,71	0,50	0,49	107,76	0,0000
t	7,88				
p	0				

Ця модель показує дуже тісний зв'язок між інтегральним показником екзистенційної наповненості та задоволеністю життям – 0,71 и пояснює 0,49% дисперсії когнітивного компоненту суб'єктивного благополуччя. Ці показники значно вище, ніж у моделі 2, що знову дає підстави казати про екзистенційну наповненість як інтегральний феномен.

Обговорення результатів. Як можна було помітити з розрахунків, екзистенційна наповненість більше впливає на емоційний компонент суб'єктивного благополуччя, ніж на когнітивну задоволеність життям, але все ж таки є наглядний збіг тенденції впливу фундаментальних мотивацій на різні компоненти суб'єктивного благополуччя.

Ми бачимо, що фундаментальна довіра до світу та образ майбутнього, на який людина може впливати самостійно (перша та четверта фундаментальні мотивації), найбільш тісно пов'язані з відчуттям суб'єктивного благополуччя, тому їх можна розглядати як важливі передумови щасливого життя. При цьому, саме розуміння свого вкладу у майбутнє є більш вагомим чинником, ніж відчуття довіри, незважаючи на доволі юний вік наших респондентів. Ці результати трохи несподівані, бо згідно теорії А. Ленгле, фундаментальні мотивації розвиваються в психічному світі людині протягом всього життя поступово, і час актуальності четвертої мотивації настає приблизно після 35 років, тоді як середній вік нашої студентської молодіжної вибірки складає 21,7 років. Можливо, це можна пояснити ситуативними чинниками (на кшталт наближення сесії в університеті) або особливостями нашої студентської вибірки.

Також цікавим результатом нашого дослідження стало розуміння, що інтегральний показник екзистенційної наповненості сам по собі має більше значення для суб'єктивного благополуччя, ніж всі окремі чотири мотивації разом – він пояснює 63% дисперсії емоційного компоненту суб'єктивного благополуччя, та 50% дисперсії задоволеності життям. Можна сказати, що тут простежується якийсь кумулятивний, синергічний ефект, який ми не можемо пояснити в межах цього дослідження. Тож ці результати можуть свідчити про наявність інших ланок, що опосередковують вплив екзистенційних мотивацій на рівень суб'єктивного благополуччя, що орієнтує на проведення додаткових досліджень, розширення дослідницької вибірки та збільшення кола змінних, що підлягають аналізу.

Слід підкреслити, що описане дослідження є пілотним, тож отримані результати мають попередній характер та потребують подальшої перевірки на більш численній вибірці, збалансованої за показником статі.

Висновки

На підставі проведеного дослідження ми дійшли таких висновків:

1. Екзистенційний підхід до розуміння феномену суб'єктивного благополуччя акцентує увагу на протиставленні суб'єктивного унікального, самобутнього існування людини об'єктивному існуванню світу речей та незвідності суб'єктивного благополуччя тільки до рівня задоволення базових потреб. Екзистенційна наповненість виступає виміром якості життя у суб'єктивному світовідчутті індивіду, що співвідноситься з поняттям щастя в евдемоністичному сенсі на противагу щастю гедоністичному.

2. Екзистенційна наповненість загалом, здатність людини пережити глибоку внутрішню

згоду у відношенні до установок, рішень та вчинків, та усі її компоненти (здібність вільно бути в цьому світі, участь у власному житті, здібність бути собою, наявність смислів у житті) є передумовами, що забезпечують високий рівень суб'єктивного благополуччя і задоволеності життям.

3. Чіткий та значний вплив на формування суб'єктивного благополуччя та задоволеності життям у студентській молоді мають екзистенційні мотивації, що відображають фундаментальну довіру до світу та сформований образ осмисленого майбутнього, в якому людина може впливати на щось дійсно цінне для неї.

4. Сумарний показник екзистенційної наповненості, взятий окремо, пояснює більший відсоток вибірки, ніж все чотири мотивації. Можна сказати, що тут простежується певний кумулятивний, синергічний ефект, який потребує подальшого вивчення.

Перспектива подальших досліджень полягає у розширенні вікового діапазону дослідницької вибірки й включенні додаткових змінних задля вивчення більш складних зв'язків між суб'єктивним благополуччям та екзистенційними мотиваціями.

Список посилань

- Аршава, І. Ф. Знанецька, О. М., Носенко, Е. Л. (2011). *Позитивність образу Я і психологічне благополуччя особистості*: моногр. Дніпропетровськ: «Інновація».
- Горбаль, І.С. (2016). *Соціально-психологічні чинники суб'єктивного благополуччя пенсіонерів* (автореф. дис. ... канд. психол. наук) ЛНУ ім.І.Франка, Львів.
- Колодирова, Е. І. (2008). *Функції особистісних прагнень в переживанні молодого людиною суб'єктивного благополуччя* (автореф. дис. ... канд. психол. наук). Інститут соціальної та політичної психології АПН України, Київ.
- Кряж, І.В., Левенець, Н.В. (2018). Довіра й емоційний інтелект як предиктори суб'єктивного благополуччя у студентів. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: «Психологія», 64*, 26-32. URL: <https://periodicals.karazin.ua/psychology/article/view/11041/10607>
- Ленгле, А. (2015). Экзистенциально-аналитическое понимание эмоциональности: теория и практика. *Национальный психологический журнал. 1(17)*. 26–38.
- Овдієнко, І.М. (2019). Соціально-психологічні чинники суб'єктивного благополуччя особистості. *Міжнародні Чертанівські психолого-педагогічні читання. Психологія XXI століття: здобутки та перспективи. 24*. 73-80
- Пахоль, Б.Є. (2017). Суб'єктивне та психологічне благополуччя: сучасні та класичні підходи, моделі та чинники. *Український психологічний журнал. 1(3)*. 80-104.
- Чікентміхайї, М. (2018). *Поток. Психологія оптимального переживання*. М: Альпіна Палиппер, 461 с. [in Russian]
- Clark, A. (2007). Born to be mild? Cohort Effects don't (fully) explain why well-being is U-shaped in Age. *IZA*

- Discussion Paper*. 3170. [Electronic resource]. Mode of access : <http://ftp.iza.org/dp3170.pdf>.
- Consedine, N. S. Magai, C. (2003). Attachment and emotion experience in later life: the view from emotions theory. *Attachment and Human Development*. 5(2). 165-187.
- Diener, E. (2009). The science of well-being: the collected works. *Series: Social Indicators Research Series*. 37. 274.
- Kryazh, I., & Grankina-Sazonova, N. (2018). Mediating role of trust between emotional intelligence and positive functioning of personality. *Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools*, 26(2), 326–334. URL: <https://farplss.org/index.php/journal/article/view/356/324>
- Kryazh I. (2019). The Positive Effect of Nature Connectedness on Psychological Wellbeing: The Significance of Trust as a Mediator. *Psychology. Journal of Higher School of Economics*, 16 (1), 27-49. DOI: <https://doi.org/10.17323/1813-8918-2019-1-27-49>
- Ryan, R. M., Huta, V., Deci, E.L. (2008). Living well: A self-determination theory perspective on eudaimonia. *Journal of Happiness Studies*. 9. 139-170.
- World Happiness Report-2020 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://worldhappiness.report/ed/2020/#read> Дата публікації: 20 березня 2020 року
- References**
- Arshava, I. F. Znanetska, O. M., Nosenko, E. L. (2011). *Positivity of self-image and psychological well-being of the individual*: monohr. Dnipropetrovsk: «Innovatsiia».
- Horbal, I.S. (2016). Social and psychological officials of the subjective well-being of senior citizens (*Extended abstract of candidate's thesis*); Ivan Franko Lviv National University, Lviv. [in Ukrainian].
- Kolohryvova, E. I. (2008). *Functions of special women in the experience of young people of subjective well-being*. (Extended abstract of candidate's thesis); Institute of Social and Political Psychology of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv. [in Ukrainian].
- Kriazh, I.V., Levenets, N.V. (2018). Trust and emotional intelligence as predictors of students' subjective well-being. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina*. Seriya: «Psychologia», 64, 26-32. <https://periodicals.karazin.ua/psychology/article/view/11041/10607>
- Lønkle, A. (2015). Existential-analytical understanding of emotionality: theory and practice. *Natsionalnyi psykholohicheskyy zhurnal*. 1(17). 26–38.
- Ovdiienko, I.M. (2019). Socio-psychological factors of subjective well-being of the individual. *Mizhnarodni Chelpanivski psykholoho-pedagogichni chytannia. Psykholohiia KbKbI stolittia: zdobutky ta perspektyvy*. 24. 73-80
- Pakhol, B.Ie. (2017). Subjective and psychological well-being: modern and classical approaches, models and factors. *Ukrainskyi psykholohichnyi zhurnal*. 1(3). 80-104.
- Chiksentmikhaii, M. (2018). *Stream. Psychology of optimal experience*. M: Alpyna Palysher. [in Russian]
- Clark, A. (2007) Born to be mild? Cohort Effects don't (fully) explain why well-being is U-shaped in Age. *IZA Discussion Paper*. 3170. [Electronic resource]. Mode of access: <http://ftp.iza.org/dp3170.pdf>.
- Consedine, N. S. Magai, C. (2003). Attachment and emotion experience in later life : the view from emotions theory. *Attachment and Human Development*. 5(2). 165-187.
- Diener, E. (2009). The science of well-being: the collected works. *Series: Social Indicators Research Series*. 37. 274.
- Kryazh, I., & Grankina-Sazonova, N. (2018). Mediating role of trust between emotional intelligence and positive functioning of personality. *Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools*, 26(2), 326–334. URL: <https://farplss.org/index.php/journal/article/view/356/324>
- Kryazh I. (2019). The Positive Effect of Nature Connectedness on Psychological Wellbeing: The Significance of Trust as a Mediator. *Psychology. Journal of Higher School of Economics*, 16(1), 27-49. <https://doi.org/10.17323/1813-8918-2019-1-27-49>
- Ryan, R. M., Huta, V., Deci, E.L. (2008). Living well: A self-determination theory perspective on eudaimonia. *Journal of Happiness Studies*. 9. 139-170.
- World Happiness Report-2020 [Electronic resource]. Mode of access: <https://worldhappiness.report/ed/2020/#read> Date: March, 20, 2020

Existential Factors of Subjective Well-Being Among Student's Youth

Natalia Levenets

postgraduate student, Department of Applied
V.N. Karazin Kharkiv National University
6 Svobody Sq., Kharkiv, Ukraine, 61022

The article examines different approaches to the study of subjective well-being, with a focus on existential aspects, namely the role of existential content for the emotional and cognitive components of subjective well-being. The empirical study was performed on a sample of student youth. 64 students of Kharkiv National University by V.N. Karazin, aged 17 to 23 years old took part in our research. Tests that were used in this research: the test of existential motivations of A. Lenge and P. Edhard, the scale of subjective well-being Perrudel-Badoux, Mendelsohn, the scale of life satisfaction E. Diener. The nature of the correlations between the four existential motivations and existential fulfillment with the level of subjective well-being and life satisfaction is established, as well as the coefficients of regression of existential motivations at the level of subjective well-being and life satisfaction. In general, existential fulfillment is a precondition for ensuring a high level of subjective well-being and life satisfaction. Existential fullness has been shown to have a greater effect on the emotional component of subjective well-being than on cognitive satisfaction with life, with a tendency for fundamental motivations to affect different components of subjective well-being. The nature of the connections between the four existential motivations and existential fullness in general with the indicators of subjective well-being and life satisfaction has been established. There have been constructed regression models that describe the importance of fundamental motivations for subjective well-being and life satisfaction in the studied age group. It is determined that existential motivations, which reflect the fundamental trust in the world and the formed image of a meaningful future, have a significant influence on the formation of subjective well-being and life satisfaction in student's youth.

Key words: subjective well-being, life satisfaction, eudemonic approach, existential fulfillment, existential motivations, student's youth.